

Istraživanje tržišta osiguranja u Republici Hrvatskoj u 2020.

Uvod

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje u tekstu: AZTN) je provela redovno istraživanje tržišta osiguranja u Republici Hrvatskoj u 2020. godini.

Cilj ovog istraživanja bio je prikupiti podatke i utvrditi osnovne pokazatelje stanja na mjerodavnom tržištu na način da se utvrde tržišni udjeli poduzetnika koji na tom tržištu djeluju. Nadalje, istraživanje je obuhvaćalo i pregled osnovnih propisa koji reguliraju tržište osiguranja kao i institucionalni okvir.

Dodatni naglasak u istraživanju je stavljen na kanale distribucije odnosno prodaje polica osiguranja. U tom smislu, anketni upitnik dodatno je sadržavao pitanja koja se u bitnome odnose na kanale distribucije odnosno prodaje polica osiguranja, uz naglasak na značaj prodaje putem vlastite digitalne platforme koje osiguratelji koriste u prodaji polica osiguranja.

Također su utvrđivani pokazatelji prodaje polica osiguranja kroz sve dostupne kanale distribucije (prodaje) osiguranja u 2020. godini kao i promjene na samom tržištu osiguranja u 2020. godini u odnosu na ranije, imajući prije svega na umu posljedice globalne pandemije i potrese.

Formiran je uzorak poduzetnika koji uključuje 15 osiguratelja koji su prisutni na tržištu osiguranja u Republici Hrvatskoj.

Kao izvori podataka za potrebe utvrđivanja osnovnih pokazatelja stanja na tržištu korištene su publikacije „Godišnje izvješće za 2020.“ Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga, „Tržište osiguranja u Republici Hrvatskoj 2020.“, „Motorna vozila i osiguranje 2020.“ i mjesečno izvješće za prosinac 2020. godine (u elektroničkom obliku) Hrvatskog ureda za osiguranje.

Dodatno su korišteni podaci iz brošure pod nazivom „Ključne informacije o tržištu osiguranja u Republici Hrvatskoj 2020.“ izdane od strane Hrvatskog ureda za osiguranje.

Predmetno istraživanje obuhvaćalo je tržište životnih osiguranja i tržište neživotnih osiguranja. Unutar tržišta neživotnih osiguranja detaljnije analizirano tržište osiguranja motornih vozila.

Tržišni udjeli poduzetnika na pojedinim segmentima tržišta osiguranja utvrđeni su na temelju propisanog kriterija ukupno zaračunate bruto premije osiguranja.

U zemljopisnom smislu mjerodavnog tržišta, predmetno istraživanje obuhvaća cjelokupni teritorij Republike Hrvatske.

Pravni i institucionalni okvir

Osnovni propis kojim je regulirano tržište osiguranja je Zakon o osiguranju („Narodne novine“, br. 30/15., 112/18., 63/20. i 133/20; dalje u tekstu: ZOS). Također, predmetnu djelatnost obveznog osiguranja u prometu uređuje i Zakon o obveznim osiguranjima u prometu („Narodne novine“, br. 151/05., 36/09., 75/09., 76/13. i 152/14.: dalje u tekstu: ZOOP).

Od podzakonskih akata treba istaknuti Pravilnik o rasporedu vrsta rizika po skupinama i vrstama osiguranja odnosno reosiguranja („Narodne novine“, br. 23/16., 27/16. i 42/19.) koji razlikuje dvije osnovne skupine osiguranja, neživotna i životna osiguranja. Vrste osiguranja unutar skupine neživotnih osiguranja su, među ostalim, osiguranje od odgovornosti za upotrebu motornih vozila odnosno obvezno osiguranje.

U 2020. godini bilježe se određene zakonodavne aktivnosti. Sektorski regulator Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga (dalje u tekstu: HANFA). Tako su na 3. sjednici Upravnog vijeće HANFE održanoj 23. siječnja 2020. donesene „Smjernice i Preporuke za postupanje po članku 12. ZOOP-a prilikom rješavanja odštetnih zahtjeva za naknadu štete na vozilu“. Navedene smjernice donesene su u cilju zaštite potrošača, ujednačavanja poslovne prakse osiguratelja na hrvatskom tržištu i pravovremenog rješavanja odštetnih zahtjeva za naknadu štete na vozilima. Člankom 12. ZOOP-a propisana je obaveza osiguratelja da u roku od 60 dana od dana primitka odštetnog zahtjeva utvrdi osnovanost i visinu odštetnog zahtjeva te dostavi podnositelju zahtjeva ili obrazloženu ponudu za naknadu štete ili utemeljeni odgovor (ukoliko je upitna odgovornost za naknadu štete ili visina štete).

Donesene smjernice detaljnije propisuju postupanje osiguratelja te je, između ostalog, propisano da je prilikom zaprimanja i obrade odštetnog zahtjeva osiguratelj obavezan upoznati oštećenog s njegovim pravima u postupku, a kako bi oštećenik znao adekvatno postaviti odštetni zahtjev te da bi se izbjegli prijepori i nejasnoće u postupku rješavanja istog.

HANFA je također u 2020. godini donijela deset pravilnika kojima se uređuje poslovanje društava za osiguranje i distribuciju osiguranja u Republici Hrvatskoj. Najznačajniji pravilnici uređuju licenciranje stjecatelja kvalificiranog udjela u društvu za osiguranje, članova uprave i nadzornog odbora društva za osiguranje te uvjete za obavljanje ključnih funkcija u društvu za osiguranje.

HANFA je u 2020. godini kao dio radne skupine Ministarstva financija sudjelovala u izradi Zakona o izmjenama i dopunama ZOS-a. Radi ispunjenja obveze dosljedne primjene Direktive Solventnost II navedenim zakonskim izmjenama propisana je snažnija suradnja i međusobno obavještanje nadzornih tijela država članica EU, a HANFI je dana ovlast da pravilnikom propiše minimalni sadržaj plana oporavka za društvo za osiguranje.

U području distribucije osiguranja i reosiguranja uvedena je zakonska obveza stalnog stručnog osposobljavanja i usavršavanja (kontinuirana edukacija) zaposlenika društava za osiguranje, zaposlenika društava za reosiguranje i posrednika iz registra HANFE koji obavljaju poslove distribucije osiguranja odnosno distribucije reosiguranja. Edukaciju posrednika i sporednih posrednika u osiguranju radi kontinuiranog ispunjavanja uvjeta stručnosti iz članka 422. ZOS-a mogu provoditi edukatori kojima je HANFA odobrila planove i programe edukacija.

Tako je u 2020. godini HANFA odobrila planove i programe sedam društava koja su ispunila uvjete za provođenje kontinuirane edukacije.

Na temelju članka 167. stavka 3. ZOS-a, HANFA je tijekom provedbe predmetnog istraživanja mjerodavnog tržišta osiguranja u lipnju 2021. godine donijela novi provedbeni akt, Pravilnik o minimalnom sadržaju plana oporavka društva za osiguranje i društva za reosiguranje („Narodne novine“, br. 68/21.) koji je stupio na snagu 1. srpnja 2021. godine.

Samo predmetno tržište osiguranja u znatnoj mjeri prethodno je regulirano od strane sektorskog regulatora HANFE.

Nadalje, u Republici Hrvatskoj postoji nacionalni ured za osiguranje, Hrvatski ured za osiguranje (dalje u tekstu: HUO), koji je pravna osoba koja u pravnom prometu s trećim osobama predstavlja udruženje društava za osiguranje. Članstvo u HUO-u obvezno je za društva za osiguranje koja se bave obveznim osiguranjima u prometu, dok je za društva koja obavljaju ostale poslove osiguranja ili poslove reosiguranja članstvo dobrovoljno.

Hrvatsko aktuarsko društvo predstavlja udruženje aktuara u Republici Hrvatskoj i redovan je član Međunarodnog udruženja aktuara (IAA). Također, pri Hrvatskoj gospodarskoj komori postoji Udruženje osiguravatelja. Članice Udruženja osiguratelja su društva za osiguranje i reosiguranje, registrirana u Republici Hrvatskoj, sukladno ZOS-u.

Opći pokazatelji tržišta osiguranja u Republici Hrvatskoj u 2020. godini

Na tržištu osiguranja u RH u 2020. godini poslovalo je 15 društava za osiguranje. Dodatni učinak na tržištu imala su i dva osiguratelja sa sjedištem u drugoj državi članici EU-a putem podružnica i to Sava osiguranje d.d. – Podružnica Hrvatska i Adriatic Slovenica d.d., Podružnica Zagreb odnosno Generali zavarovalnica d.d., Podružnica Zagreb.

U odnosu na prethodnu 2019. godinu, u promatranoj 2020. godini dva su osiguratelja manje. Dana 6. siječnja 2020. Adriatic Slovenica d.d. – Podružnica Zagreb (AS) pripojena je poduzetniku Generali zavarovalnica d.d. Od 3. listopada 2020. godine poduzetnik Generali zavarovalnica d.d., Podružnica Zagreb izvršio je prijenos cjelokupnog portfelja na Generali osiguranje d.d. (Generali Grupa) te je 25. veljače 2021. Generali zavarovalnica d.d. brisan iz sudskog registra.

Nadalje, Generali osiguranje d.d. je u travnju 2020. godine preuzeo Izvor osiguranje d.d. te su od 30. travnja 2020. godine, po sili zakona, prestala važiti odobrenja za obavljanje poslova osiguranja društva Izvor osiguranje d.d. za poslove neživotnog osiguranja. HANFA je u siječnju 2020. godine odobrila isto preuzimanje.

Slijedom navedenog, na kraju 2020. godine poslovalo je 15 osiguravatelja sa sjedištem u Republici Hrvatskoj te dodatno jedan osiguratelj preko podružnice (Sava osiguranje d.d. – Podružnica Hrvatska).

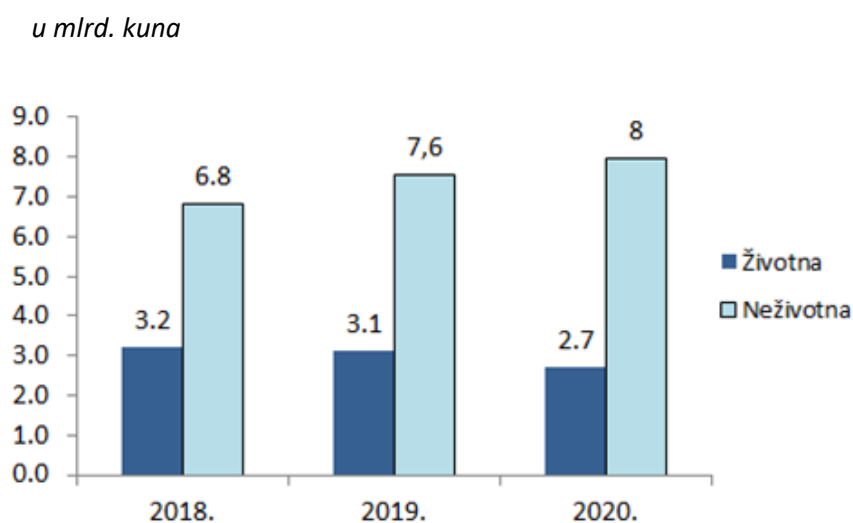
Tijekom izrade predmetnog izvješća osiguravatelj Groupama iz Francuske je u trećem tromjesečju 2021. godine ušao na hrvatsko tržište preuzimanjem OTP osiguranja d.d. od mađarskog OTP-a. Time OTP osiguranje ponovo prelazi u vlasništvo osiguratelja iz Francuske, samo drugog, a nakon što je Société Générale u drugom tromjesečju 2017. godine napustio hrvatsko tržište i bio preuzet neizravno od strane OTP grupe. Od 7. rujna 2021. godine OTP osiguranje posluje pod novom tvrtkom Groupama osiguranje d.d., Zagreb.

Zaračunata bruto premija osiguranja (životna i neživotna osiguranja), uključujući i dva osiguratelja koji posluju preko podružnica u 2020. godini iznosila je neznatno manje od 10,68 milijardi kuna, uključujući i dva osiguratelja koji posluju preko poslovnica, a što je prikazano na slici 1.

U odnosu na 2019. u kojoj je iznosila nešto više od 10,66 milijardi kuna, u promatranoj 2020. godini bilježi se stagnacija zaračunate bruto premije. Kada se preciznije napravi usporedba, bilježi se simboličan rast od 12,9 milijuna kuna zaračunate bruto premije koji u postotku iznosi 0,1 posto, uključujući i dva osiguratelja koji posluju putem podružnice. Usporedbe radi, u prethodnom istraživanju za 2019. godinu zabilježen je rast od 6,5 posto u odnosu na 2018. godinu.

Na isto je utjecao negativan trend odnosno pad zaračunate bruto premije u segmentu životnih osiguranja u 2020. godini, isto kao u prethodnom istraživanju za 2019. godinu.

Slika 1. Struktura zaračunate bruto premije životnih i neživotnih osiguranja u 2019. i 2020. godini

Izvor: Tržište osiguranja u Republici Hrvatskoj 2020., HUU, srpanj 2021.; Mjesečno izvješće za prosinac 2020., HUU; prethodna istraživanja za 2018. i 2019. AZTN-a
Obrada: AZTN

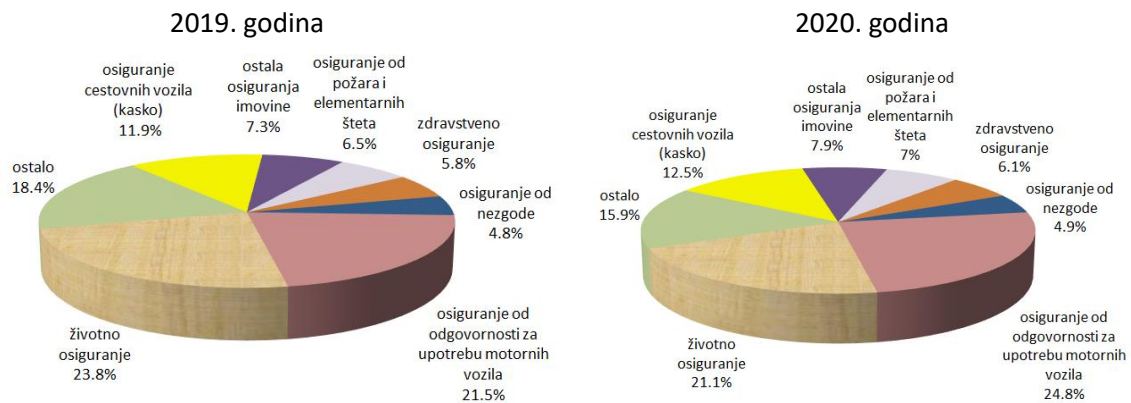
Premijski pad životnih osiguranja prisutan je u svim vrstama životnih osiguranja, izuzev rentnog, a posljedica je globalne pandemije odnosno njezinih negativnih ekonomskih učinaka, izmijenjenih uvjeta stambenog kreditiranja banka kao i dugotrajnog okruženja niskih kamatnih stopa.

Na porast ukupne premije neživotnih osiguranja u 2020. godini najviše je utjecao rast premije osiguranja od odgovornosti za upotrebu motornih vozila (rast iznosi 336 milijuna kuna, odnosno 14,9 posto), osiguranja cestovnih vozila - kasko osiguranje (rast iznosi 61 milijuna kuna, odnosno 4,9 posto), osiguranja od požara i elementarnih šteta (rast iznosi 51 milijuna kuna, odnosno 7,5 posto) i ostala osiguranja imovine (rast iznosi 56 milijuna kuna, odnosno 7,3 posto), na što je zasigurno utjecalo i iskustvo potresa.

Ujedno se bilježi pad udjela segmenta životnih osiguranja u strukturi ukupnog tržišta (životna i neživotna osiguranja zbirno), odnosno rast segmenta neživotnih osiguranja. Naime, u 2020. godini na životna osiguranja otpada jedna četvrtina ukupnog tržišta (25,2 posto), dok je u 2019. godini isti udio iznosio 29,2 posto. Na segment neživotnih osiguranja u 2020. godini otpada tri četvrtine tržišta (74,8 posto) dok je u 2019. godini isti udio iznosio 70,8 posto.

Struktura ukupno zaračunate bruto premije po vrstama osiguranja u Republici Hrvatskoj u 2019. i 2020. godini prikazana je na slici 2.

Slika 2. Struktura ukupno zaračunate bruto premije po vrstama osiguranja u Republici Hrvatskoj u 2019. i 2020. godini

Izvor: Godišnje izvješće HANFE za 2019. i 2020. godinu; Obrada: AZTN

Prema podacima prikazanim na slici 2., proizlazi kako se u 2020. godinu najveći iznos premija (24,8 posto) odnosio na osiguranje od odgovornosti za upotrebu motornih vozila (obvezno osiguranje), koje bilježi ujedno rast u strukturi u odnosu na 2019. godinu kada se bilježio udio u iznosu od 21,5 posto. Zatim slijede s udjelom od 21,1 posto životno osiguranje (pad s 23,8 posto u 2019.), osiguranje cestovnih vozila - kasko osiguranje s udjelom od 12,5 posto (rast), ostala osiguranja imovine s udjelom od 7,9 posto (rast), osiguranje od požara i elementarnih šteta s udjelom od 7 posto (rast), zdravstveno osiguranje s udjelom od 6,1 posto (rast), osiguranja od nezgode s udjelom od 4,9 posto (rast), te preostala osiguranja s udjelom od 15,9 posto.

Osiguranja motornih vozila uključuju osiguranje od odgovornosti za upotrebu motornih vozila (obvezno osiguranje od automobilske odgovornosti) i osiguranje cestovnih vozila (kasko osiguranje). Promatrana zajedno, proizlazi kako su osiguranja motornih vozila u 2020. godini bilježila udio od 37,3 posto u ukupno zaračunatoj bruto premiji i bilježe rast jer je u 2019. isti pokazatelj iznosio 33,4 posto.

Radi usporedbe, u prošlogodišnjem istraživanju za 2019. bilježen je blagi rast navedenog pokazatelja te se zaključuje o nastavku pozitivnog trenda koji je jače izražen u 2020. godini. Također, u 2019. jači rast bilježilo je osiguranje cestovnih vozila (kasko) dok u 2020. jači rast zaračunate bruto premije bilježi osiguranje od odgovornosti za upotrebu motornih vozila (obvezno osiguranje od automobilske odgovornosti).

Nadalje, udio ukupne premije u BDP-u u promatranoj 2020. godini blago porastao u odnosu na 2019. godinu, odnosno iznosi 2,8 posto. Ovdje treba upozoriti kako se u 2020. godina bilježi pad bruto domaćeg proizvoda od 8,4 posto, a s kojim se u odnos stavlja ukupna zaračunata bruto premija, koja je stagnerala u odnosu na 2019. godinu.

Gustoća premije osiguranja predstavlja omjer zaračunate bruto premije i broja stanovnika (premija po stanovniku). Kod ovog pokazatelja treba uzeti u obzir kontinuirani trend pada broja stanovnika jer

je prema posljednjim podacima Državnog zavoda za statistiku u 2020. godini bilo 4.036.355 stanovnika¹, a godinu prije u 2019. godini 4.065.253 stanovnika².

S druge strane, ukupna zaračunata bruto premija u 2020. godini blago je porasla za 0,1 posto u odnosu na 2019., nakon jače izraženog trenda rasta od 2017. do 2019. godine. Naime, ukupna zaračunata bruto premija iznosila je 10,7 milijardi kuna u 2020. i 2019. godini, 10 milijardi kuna u 2018. godini te 9,2 milijardi kuna u 2017. godini.

Gustoća premije sveukupno osiguranja u promatranoj 2020. godini iznosila je 2.576 kuna, dok je u prethodnoj 2019. iznosila 2.577 kuna i bilježi se gotovo jednak iznos.

Gustoća premije osiguranja u segmentu neživotnih osiguranja u 2020. godini iznosila je 1.925 kuna i bilježi rast u odnosu na 2019. godinu kada je iznosila 1.823. U segmentu životnih osiguranja iznosila je 651 kuna i bilježi nastavak trenda pada u odnosu na 2019. godinu kada je iznosila 754 kuna. Trend pada u segmentu životnih osiguranja je jače izražen u usporedbi s istraživanjem za 2019. godinu.

Promatrajući trend u četverogodišnjem vremenskom razdoblju od 2017. do 2020. godine, proizlazi kako segment životnih osiguranja bilježi blagi trend pada gustoće premije osiguranja od 2018. godine, segment neživotnih osiguranja bilježi konstantan trend rasta gustoće premije osiguranja, dok ukupno iskazan pokazatelj za oba segmenta osiguranja (životna i neživotna) bilježi stagnaciju nakon trenda rasta do 2019. godine.

Promatrajući pojedine osiguratelje, najveći iznos zaračunate bruto premije u 2020. godini ostvarilo je Croatia osiguranje, čime je taj osiguratelj s tržišnim udjelom nešto višim od 25 posto, najznačajniji poduzetnik na tržištu osiguranja u RH u 2020. godini, uz trend blagog smanjenja zaračunate bruto premije od 0,1 posto u odnosu na 2019. godinu.

Drugi je Koncern Agram čije članice, Euroherc osiguranje, Adriatic i Agram Life osiguranje bilježe trend rasta premije, a njihov zajednički tržišni udio u 2020. godini iznosio je nešto manje od 26 posto, preciznije 25,6 posto (nešto manje od 23 posto u 2019. godini).

Promatrano pojedinačno, vidljivo je da Adriatic osiguranje u nominalnim iznosima u 2020. godini bilježi izraženiji rast bruto zaračunate premije u odnosu na 2019. u iznosu od 249 milijuna kuna, dok sve tri članice Koncerna Agram imaju rast zaračunate bruto premije između 0,2 posto (Agram Life) i 33,1 posto (Adriatic osiguranje). Adriatic osiguranje po prvi puta bilježi zaračunatu bruto premiju veću od jedne milijarde kuna. Euroherc osiguranje, najjača članica Koncerna Agram bilježi rast od nešto manje od 63 milijuna kuna odnosno 4,9 posto.

Slijedi na trećem mjestu Allianz Hrvatska s tržišnim udjelom od 10,7 posto i padom zaračunate bruto premije u 2020. godini u iznosu od 218 milijuna kuna, Vienna Insurance Grupa je na četvrtoj poziciji s nešto više od 9 posto tržišnog udjela, koji bilježi zaračunatu bruto premiju od nešto više od 980 milijuna kuna i približio se granici od milijarde kuna.

¹ Izvor: mrežne stranice Državnog zavoda za statistiku, publikacije Prvi rezultati, podaci vezani za Kretanje stanovništva Republike Hrvatske, poveznica na Procjene stanovništva, oznaka 7.3.2. Procjena stanovništva Republike Hrvatske krajem godine, za razdoblje 2011. do 2020. godina [<https://www.dzs.hr>], stranice posjećene 11. kolovoza 2021.

² Izvor: Državni zavod za statistiku, Procjena stanovništva Republike Hrvatske u 2019., publikacija "Priopćenje broj 7.1.3." od 11. rujna 2020. [https://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2020/07-01-03_01_2020.htm]

Generali na petoj poziciji s 7,3 posto tržišnog udjela. Kada se Generali osiguranju pridoda i tržišni udio Generali zavarovalnice d.d., Podružnica Zagreb koji iznosi 0,35 posto, udio Generali Grupe u 2020. iznosi 7,7 posto.

Ukupno sedam osiguratelja bilježi rast u 2020. godini, uključujući i dva osiguratelja koji posluju preko poslovnica. Radi usporedbe, u 2019. godinu čak 14 osiguratelja bilježilo je rast zaračunate bruto premije u odnosu na 2018. godinu.

Negativan trend, odnosno blaži pad zaračunate bruto premije u promatranj 2020. u odnosu na prethodnu 2019. bilježi devet osiguratelja. Radi usporedbe, u 2019. godinu samo su dva osiguratelja bilježila blaži pad zaračunate bruto premije u odnosu na 2018. koji je bio blaže izražen.

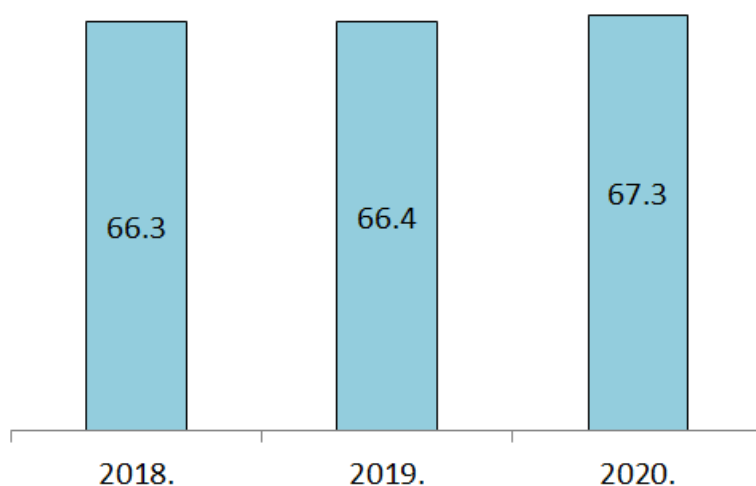
Pokazatelji koncentriranosti tržišta

Kao pokazatelji koncentriranosti tržišta osiguranja promatrani su omjer tržišne koncentracije (CR) i Herfindahl-Hirschmanov indeks (HHI). Omjer tržišne koncentracije prikazuje ukupni (zajednički) tržišni udio relativno malog broja najvećih poduzetnika koji djeluju na istom mjerodavnom tržištu, a Herfindahl-Hirschmanov indeks se računa kao zbroj kvadrata tržišnih udjela svih poduzetnika koji djeluju na nekom tržištu.

U 2020. godini je omjer tržišne koncentracije iskazan tržišnim udjelima prvih pet osiguratelja (CR₅), promatran kroz pojedinačne tržišne udjele osiguratelja, iznosio 67,3 te u usporedbi s 2019. u kojoj je iznosio 66,4 bilježi rast koncentriranosti za 0,9 bod.

Ako se osiguratelji promatraju kao povezana društva, odnosno kao jedan gospodarski subjekt, tada je omjer tržišne koncentracije CR_s u 2020. godini iznosio 78,5 dok je u 2019. isti iznosio 77,1 te se bilježi rast navedenog pokazatelja.

Slika 3. Grafički prikaz zajedničkog tržišnog udjela pet najvećih osiguratelja u Republici Hrvatskoj u 2019. i 2020. godini

Izvor: Tržište osiguranja u Republici Hrvatskoj za vremensko razdoblje 2018., 2019., 2020., HUO
Obrada: AZTN

HHI ukupnog tržišta osiguranja u 2020. godini, promatrano prema pojedinačnim osigurateljima, iznosio je 1.243 te se odnosu na 2019. u kojoj isti iznosio 1.237, bilježi blagi rast koncentriranosti tržišta, što predstavlja suprotan trend od prethodnog istraživanja za 2019. godinu kada se bilježio blagi pad koncentriranosti tržišta u odnosu na 2018.

Kada se osiguratelji promatraju kao povezana društva, HHI je u 2020. iznosio 1.643 i također bilježi rast jer je u 2019. godini iznosio 1.545, što predstavlja suprotan trend od prethodnog istraživanja za 2019. kada se bilježio blagi pad koncentriranosti tržišta u odnosu na 2018.

Temeljem podataka o koncentriranosti tržišta, proizlazi kako je ukupno tržište osiguranja u Republici Hrvatskoj u 2020. godini relativno dobro strukturirano i bilježi kompetitivnost, uz pokazatelje umjerene koncentriranosti te se, promatrajući pojedinačno osiguratelje, bilježi trend blagog rasta koncentriranosti (HHI).

Tržište životnih osiguranja

Na tržištu životnih osiguranja u 2019. godini djelovalo je 13 osiguratelja, uključujući i dva osiguratelja koji posluju preko podružnica prema podacima HUU-a. U ovom segmentu bilježe se značajnije promjene u poretku prva tri osiguratelja i zaračunatoj bruto premiji po pojedinom osiguratelju u odnosu na prethodnu 2019. godinu.

U skupini životnih osiguranja u 2020. godini zaračunata bruto premija iznosila je 2,7 milijardi kuna, i ujedno se bilježi pad od 424,6 milijuna kuna ili 13,6 posto u odnosu na prethodnu 2019. godinu. Ujedno se zaključuje da se radi o jače izraženom negativnom trendu pada u odnosu na prethodnu 2019. godinu u segmentu životnih osiguranja, jer se u 2019. godini bilježio trend pada od 69 milijuna kuna odnosno 2,2 posto u odnosu na 2018. godinu a ukupna premija u 2019. godini iznosila je nešto manje od 3,1 milijardi kuna.

Premijski pad životnih osiguranja prisutan je u svim vrstama životnih osiguranja, izuzev rentnog, a posljedica je globalne pandemije odnosno njezinih negativnih ekonomskih učinaka, izmijenjenih uvjeta stambenog kreditiranja banka kao i dugotrajnog okruženja niskih kamatnih stopa.

Pad ukupne premije životnih osiguranja u promatranoj 2020. godini najvećim je dijelom generiran padom zaračunate bruto premije životnih osiguranja Allianz (184 milijuna kuna iznosi pad premije, odnosno 32,6 posto) i u manjoj mjeri Croatia osiguranja (64 milijuna kuna pad premije, odnosno 12,3 posto).

Najveći iznos zaračunate bruto premije na tržištu životnih osiguranja u 2020. godini ostvario je Wiener osiguranje VIG i prvi put na prvoj poziciji u ovom segmentu. Wiener osiguranje VIG bilježi ukupno zaračunatu bruto premiju u iznosu od 521 milijuna kuna i tržišni udio nešto veći od 19 posto (19,4 posto). Zanimljivo je da bilježi nominalno smanjenje zaračunate bruto premije u iznosu 4,3 posto u ovom segmentu, kao i svi ostali osiguratelji, osim Triglava.

Na drugoj poziciji je Croatia osiguranje koji bilježi iznos zaračunate bruto premije životnih osiguranja u iznosu od 453,6 milijuna kuna i tržišni udio oko 17 posto.

Ujedno je povećana asimetrija u visini tržišnih udjela između prvog (Wiener osiguranje VIG) i drugog (Croatia osiguranje) promatrajući pojedinačno osiguratelje, koja je ujedno slabije izražena i koja iznosi 2,5 postotna boda.

Treći je poduzetnik Allianz uz ukupno zaračunatu bruto premiju u iznosu od 378 milijuna kuna i tržišni udio nešto veći od 14 posto. Ukoliko se promatra trend, tada proizlazi zaključak o trendu pada premije Allianz na tržištu životnih osiguranja u 2020. godini u odnosu na 2019. za nešto manje od jedne trećine odnosno u iznosu od 32,6 posto. Ujedno bilježi pad u ovom segmentu s prve na treću poziciju.

Četvrti je Agram Life s ukupno zaračunatom bruto premijom u iznosu od 308 milijuna kuna i tržišnim udjelom od 11,4 posto, a peti Grawe s iznosom zaračunate bruto premije u iznosu nešto većem od 259 milijuna kuna i tržišnim udjelom od 9,6 posto. Ostali osiguratelji bilježe tržišni udio u 2020. godini od 8 posto (Merkur) na niže. Kada se Generali osiguranju (tržišni udio iznosi 7,2 posto) pridoda i tržišni udio Generali zavarovalnice d.d., Podružnica Zagreb, tržišni udio Generali Grupe u ovom segmentu iznosi 7,6 posto.

Rast premije na tržištu životnih osiguranja u promatranoj 2020. godini bilježi samo jedan osiguratelj, Triglav osiguranje i koji iznosi simboličnih 0,7 posto, dok preostalih 12 bilježe negativan trend odnosno smanjenje zaračunate bruto premije životnih osiguranja u odnosu na 2019. godinu.

Omjer tržišne koncentracije CR₅ tržišta životnih osiguranja, promatran prema pojedinačnim osigurateljima, iznosio je 71,4 u 2020. godini. U usporedbi s 2019. godinom u kojoj je iznosio 72 bilježi se određeni blagi pad koncentriranosti. Ako se osiguratelji promatraju kao povezana društva, omjer tržišne koncentracije CR₅ u 2020. godini iznosio je također 71,4, dok je isti u 2019. godini iznosio 72. Naime, samo jedna od tri članice koncerna AGRAM (Agram Life), koji je ujedno u segmentu životnih osiguranja među prvih pet osiguratelja prema tržišnom udjelu, bilježi premiju u ovom segmentu, dok preostale dvije (Euroherc i Adriatic osiguranje) nisu ostvarile učinak u ovom segmentu u 2020. kao niti u ranijim godinama. Generali Grupa nije među prvih pet osiguratelja u ovom segmentu, promatrajući povezana društva.

HHI tržišta životnih osiguranja u 2020. godini, promatrano prema pojedinačnim osigurateljima, iznosio je 1.254 i u odnosu na prethodnu 2019. godinu u kojoj je iznosio 1.272 bilježi blagi pad te isto predstavlja suprotan trend u odnosu na istraživanje za 2019. godinu. Kada se osiguratelji promatraju kao povezana društva, HHI u 2020. iznosio je 1.263, a u 2019. isti pokazatelj iznosio je 1.272.

Temeljem tih podataka proizlazi kako je tržište životnih osiguranja u 2019. godini bilo dobro strukturirano, uz pokazatelje umjerene koncentriranosti.

Tržište neživotnih osiguranja

Na tržištu neživotnih osiguranja u 2020. godini bilo je aktivno 15 osiguratelja, uključujući i dva osiguratelja koji posluju preko podružnica. U ovom segmentu bilježe se određene promjene u redoslijedu osiguratelja. Naime, Adriatic osiguranje je na trećoj poziciji prestigao Allianz, dok su pomak za jednu poziciju naprijed napravili Generali, Triglav i Wiener VIG.

U skupini neživotnih osiguranja, zaračunata bruto premija u promatranoj 2020. godini iznosila je nešto manje od 8 milijardi kuna te je u odnosu na 2019. godinu povećana za 437,5 milijuna kuna odnosno za 5,8 posto uz nastavak rastućeg trenda koji je slabije izražen u odnosu na istraživanje za 2019. godinu kada je rast iznosio 719 milijuna kuna. Na porast ukupne premije neživotnih osiguranja u 2020. godini najviše je utjecao rast premije osiguranja od odgovornosti za upotrebu motornih vozila, osiguranja cestovnih vozila - kasko osiguranje, osiguranja od požara i elementarnih šteta

ostala osiguranja imovine, kako je već ranije detaljnije u tekstu opisano u poglavlju Opći pokazatelji tržišta osiguranja u Republici Hrvatskoj u 2020. godini.

Porast premije u ovom segmentu u 2020. godinu zabilježen je, uz ranije navedene četiri vrste osiguranja, u još 11 vrsta neživotnih osiguranja u odnosu na 2019. godinu, dakle ukupno 15 vrsta osiguranja bilježe rast premije.

Promatranom po pojedinom osiguratelju, rast ukupne premije životnih osiguranja u promatranoj 2020. godini najvećim je dijelom generiran rastom zaračunate bruto premije životnih osiguranja Adriatic osiguranja (nešto više od 249 milijuna kuna iznosi rast premije u ovom segmentu u odnosu na 2019. godinu, odnosno 33,1 posto) i u manjoj mjeri Wiener VIG-a (76,5 milijuna kuna rast premije, odnosno 20 posto), te još tri osiguratelja (Euroherc osiguranje, Croatia osiguranje, Triglav osiguranje) koji bilježe rast od 60 do 63 milijuna kuna.

U ovom segmentu jače je izražena asimetrija u visini tržišnih udjela prva dva osiguratelja promatrajući pojedinačno osiguratelje. Ujedno je smanjena asimetrija između prvog (Croatia osiguranje) i drugog (Euroherc osiguranje), iako je razlika u tržišnim udjelima i nadalje značajna i iznosi 11,4 postotna boda (12,1 postotna boda iznosila je u 2019. godini).

Croatia osiguranje je lider u skupini neživotnih osiguranja u 2020. godini s ukupno zaračunatom bruto premijom u iznosu nešto manjem od 2,3 milijardi kuna i tržišnim udjelom od 28,2 posto, uz blagi pad tržišnog udjela za 0,8 postotna boda u odnosu na 2019. godinu, usprkos rastu premije životnih osiguranja od 2,8 posto.

Koncern Agram sa svojim članicama – Euroherc, Adriatic i Agram Life, bilježi tržišni udio nešto više od 30 posto, a promatrano pojedinačno, Euroherc bilježi ukupno zaračunatu bruto premiju u iznosu nešto više od 1,3 milijardi kuna i tržišnim udjelom od 16,8 posto, Adriatic u iznosu od jedne milijarde kuna (tržišni udio od 12,5 posto), a Agram Life u iznosu od 80 milijuna kuna (1 posto). Kao i Euroherc osiguranje, tako i Adriatic osiguranje bilježi trend rasta zaračunate bruto premije na tržištu neživotnih osiguranja u 2020. godini koji je snažnije izražen i iznosi nešto više od 249 milijuna kuna u odnosu na 2019. godinu, odnosno za 33,1 posto.

Promatrano nominalno to je najveći rast od svih promatranih osiguratelja, kako na tržištu neživotnih osiguranja, tako i na ukupnom tržištu (životna i neživotna osiguranja). Adriatic osiguranje ujedno bilježi rast tržišnog udjela s 7,1 posto na 9,4 posto tržišnog udjela.

Allianz Zagreb s ukupno zaračunatom bruto premijom u 2020. godini u iznosu od 766 milijuna kuna bilježi tržišni udio od 9,6 posto te pad zaračunate bruto premije u iznosu od 35 milijuna kuna odnosno 4,3 posto i to je ujedno drugi najveći nominalni pad u ovom segmentu osiguranja. Radi usporedbe, u prethodnom istraživanju za 2019. godinu Allianz je bilježio rast u ovom segmentu od 23 posto u odnosu na 2018. godinu.

Slijede Generali osiguranje, Triglav osiguranje, Wiener osiguranje VIG i Uniqa osiguranje, čiji tržišni udjeli pojedinačno iznose između 5 posto (Uniqa) i 7,3 posto (Generali). Kada se Generali osiguranju pridoda i tržišni udio Generali zavarovalnice d.d., Podružnica Zagreb, tržišni udio Generali Grupe u ovom segmentu iznosi 7,6 posto.

Rast premije na tržištu neživotnih osiguranja u promatranoj 2020. godini bilježi 11 osiguratelja, dok preostala četiri osiguratelja bilježe negativan trend odnosno smanjenje zaračunate bruto premije

životnih osiguranja u odnosu na 2019. godinu. Uniqa bilježi pad zaračunate bruto premije u iznosu od 41 milijuna kuna odnosno 9,3 posto i to je ujedno najveći nominalni pad u ovom segmentu osiguranja, te bilježi pad s 6. na 8. poziciju.

Omjer tržišne koncentracije CR5 tržišta neživotnih osiguranja, promatran prema pojedinačnim osigurateljima, iznosio je 74,5 u 2020. godini. U usporedbi s 2019. godinom u kojoj je iznosio 74,1 bilježi se blagi rast koncentriranosti. Ako se osiguratelji promatraju kao povezana društva (Konzern Agram, Generali Grupa), odnosno kao jedan gospodarski subjekt, tada je omjer tržišne koncentracije CR5 u 2020. godini iznosio 81,8 dok je u 2019. isti iznosio 80,9 te se bilježi rast navedenog pokazatelja.

HH indeks u ovom segmentu u 2020. godini iznosi 1.491. Ujedno se bilježi blagi pad HH indeksa, jer je u 2019. iznosio 1.507. Kada se osiguratelji promatraju kao povezana društva, HHI u 2020. iznosio je 1.871, a u 2019. isti pokazatelj iznosio je 1.899. Temeljem tih podataka proizlazi kako je tržište neživotnih osiguranja u 2019. godini bilo relativno dobro strukturirano, uz pokazatelje umjerene koncentriranosti.

Temeljem tih podataka proizlazi kako je tržište neživotnih osiguranja u 2020. godini bilo je relativno dobro strukturirano, uz pokazatelje umjerene koncentriranosti

Tržište obveznog osiguranja motornih vozila

Tržišni segment osiguranja motornih vozila koji uključuju obvezno osiguranje vlasnika – korisnika motornih vozila od odgovornosti za štete nanese trećim osobama (obvezno osiguranje) i osiguranje cestovnih vozila (kasko osiguranje), predstavljaju najznačajnije vrste osiguranja, koje u ukupno zaračunatoj bruto premiji na tržištu osiguranja u 2020. godini bilježe udjel od 37,3 posto, što upućuje na rast udjela u ukupno zaračunatoj bruto premiji na tržištu osiguranja u odnosu na prethodnu 2019. (33,4 posto).

Rast zaračunatih premija osiguranja u segmentu tržišta motornih vozila u 2020. godini u bitnome posljedica rasta tržišta obveznog osiguranja, za razliku od prethodne 2019. godine kada je veći značaj imalo kasko.

Zaračunata bruto premija osiguranja od odgovornosti za upotrebu motornih vozila u 2020. godini iznosila je 2,6 milijardi kuna i bilježi se značajan rast zaračunate bruto premije od 14,9 posto, u odnosu na prethodnu 2019. jer je ukupna zaračunata bruto premija obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti u 2019. iznosila nešto manje od 2,3 milijardi kuna. Četvrtu godinu zaredom bilježi se pozitivni trend rasta, koji je jače izražen u postotnom iznosu nego u 2019. u odnosu na 2018., kada je rast iznosio 3,7 posto.

Zaračunata bruto premija obveznog osiguranja vlasnika – korisnika motornih vozila od odgovornosti za štete nanese trećim osobama (obvezno osiguranje) u 2020. godini iznosila je 2,47 milijardi kuna i bilježi se značajan rast zaračunate bruto premije od 15,1 posto, u odnosu na prethodnu 2019. jer je ukupna zaračunata bruto premija obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti u 2019. iznosila 2,15 milijardi kuna. Nominalan rast premije iznosi nešto manje od 326 milijuna kuna. Radi usporedbe, u prethodnom istraživanju za 2019. godinu utvrđen je rast u iznosu od 77,6 milijuna kuna u odnosu na 2018.

Četvrtu godinu zaredom bilježi se pozitivni trend blagog rasta, koji je jače izražen u postotnom rastu nego u 2019. u odnosu na 2018., kada je rast iznosio 3,8 posto.

Kasko osiguranje, nakon trenda pada, zadnjih šest godina (2015. do 2020. godina) bilježi kontinuirani trend rasta. U promatranoj 2020. godini bilježi se trend rasta kasko osiguranja u nominalnom iznosu nešto manjem od 61 milijuna kuna (60,8 milijuna kuna), odnosno 4,9 posto u odnosu na prethodnu 2019. godinu (18,6 posto u 2019. godini). Rast je slabije izražen nego u prethodnoj 2019. godini kada se u odnosu na 2018. bilježio rast kasko osiguranja u iznosu nešto manje od 150 milijuna kuna. Ujedno se bilježi ukupna zaračunata bruto premija kasko osiguranja u iznosu od 1,3 milijarde kuna, dok se u 2019. bilježila premija kasko osiguranja u iznosu od 1,24 milijarde kuna.

Nadalje, u promatranoj 2020. godini bilježi se trend pada broja novoregistriranih vozila u odnosu na 2019. i to za značajnih 32 posto (127.884 novoregistriranih vozila u 2020., 189.257 novoregistriranih vozila u prethodnoj 2019., pad iznosi 61.373 novoregistriranih vozila)³. Radi usporedbe, u istraživanju za 2019. godini bilježio se rast broja novoregistriranih vozila u iznosu 13.003 vozila.

Prosječna zaračunata bruto premija obveznog osiguranja u promatranoj 2020. godine bilježi povećanje za 9,8 posto u odnosu na 2019. godinu, što predstavlja nastavak prošlogodišnjeg trenda rasta koji je jače izražen te prosječna zaračunata bruto premija obveznog osiguranja u 2020. godini iznosi 1.027,44 kuna. Radi usporedbe, u 2019. godini prosječna zaračunata bruto premija iznosila je 936 kuna i bilježio se blagi rast od 0,5 posto u odnosu na 2018. godinu. Dodatno, u 2013. godini prosječna zaračunata bruto premija iznosila je 1.521 kuna. Promatra li se raspon prosječne premije u 2020. godini po društvima za osiguranje, raspon se kreće od najnižeg iznosa od 877 kuna do 1.205 kuna⁴.

U ranijim iznosima premija uključene su i premije koje društva sa sjedištem u Republici Hrvatskoj bilježe i na tržištu Europske Unije. U posljednjem izvješću za 2020. godinu HUU-a iskazan je dodatno podatak za prosječno premije obveznog osiguranja koja društva bilježe isključivo na području Republike Hrvatske i iznosi 923 kuna (883 kuna u prethodnoj 2019.), dakle niža je prosječna premija obveznog osiguranja koja društva bilježe isključivo na području Republike Hrvatske (923 kune naprama 1.027 kuna)⁵.

Prosječna zaračunata bruto premija kasko osiguranja u promatranoj 2020. godini iznosi 3.082 kuna i bilježi povećanje u iznosu od 136 kuna odnosno 4,6 posto u odnosu na 2019. godinu i isto predstavlja nastavak pozitivnog trenda. U 2019. godini prosječna zaračunata bruto premija iznosila je 2.946 kuna. Po prvi puta je prosječna premija premašila iznos od 3.000 kuna, iako ovaj rast daje naznake usporavanja u odnosu na 2019. godinu jer se tada bilježio rast prosječne zaračunate bruto premije kasko osiguranja u odnosu na 2018. godinu u iznosu 9,5 posto.

Prosječna premija kasko osiguranja koja društva bilježe isključivo na području Republike Hrvatske prema podacima HUU-a iznosi 3.026 kuna, dakle niža je prosječna premija kasko osiguranja koja društva bilježe isključivo na području Republike Hrvatske.

³ Izvor: „Motorna vozila i osiguranje 2020.“, HUU, kolovoz 2021.; Tablica 4. Stanovništvo, vozači i registrirana vozila 2007.-2020., stranica 22.

⁴ Izvor: „Motorna vozila i osiguranje 2020.“, HUU, kolovoz 2021.; Tablica 14. Zaračunata bruto premija i broj osiguranja – rizik 10.1, 2019.-2020., stupac Prosječna premija u kn, stranica 66. U ovoj tablici nisu uključena dva osiguratelja koja posluju preko podružnica.

⁵ Izvor: „Motorna vozila i osiguranje 2020.“, HUU, kolovoz 2021., poglavlje 7. Poslovanje društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Hrvatskoj na tržištu Europske unije, Tablica 55. Pregled prosječne premije 10.01 po društvima i tržištima EU – godišnji podaci za 2020., stupac Hrvatska, stranica 161.

Od 10 društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, u 2020. godini osam ih je godinu zaključilo s rastom premije obveznog osiguranja vlasnika – korisnika motornih vozila od odgovornosti za štete nanese trećim osobama, dok su preostala dva osiguratelja (Allianz, Uniqa) godinu zaključilo s padom premije u odnosu na prethodnu 2019., kada su tri osiguratelja bilježila pad premije na ovom tržištu. Podatak za Sava osiguranje d.d. - Podružnica Hrvatska i Adriatic Slovenica d.d., Podružnica Zagreb/Generali zavarovalnica d.d., Podružnica Zagreb u ovom segmentu osiguranja nije dostupan.

Promatrajući pojedinačno osiguratelje, najveću zaračunatu bruto premiju i tržišni udio prema javno dostupnim podacima HUO-a bilježi Euroherc osiguranje, uz trend rasta prihoda, koji bilježi tržišnu udio od 26,7 posto i bruto premiju od 660 milijuna kuna. Nominalno povećanje zaračunate premije u 2020. u odnosu na 2019. iznosi 46 milijuna kuna, odnosno za 7,5 posto.

Slijedi druga članica Koncerna Agram, Adriatic osiguranje s tržišnim udjelom od 21,8 posto i rastom zaračunate bruto premije od značajnih 192 milijuna kuna, odnosno za nešto manje od 56 posto. Ujedno je to najveći nominalni rast promatrano osiguratelje pojedinačno na ovom tržištu. Bilježi zaračunatu bruto premiju u iznosu od 537 milijuna kuna. Adriatic je prestiglo na drugoj poziciji Croatia osiguranje, koje bilježi zaračunatu bruto premiju na tržištu obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti u iznosu od nešto više od 521 milijuna kuna i tržišni udio od 21,1 posto.

Promatrajući poduzetnike kao povezana društva, najveći tržišni udio na tržištu obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti od 48,5 posto ima Agram koncern kroz Euroherc osiguranje i Adriatic osiguranje uz rast tržišnog udjela. Slijede Croatia osiguranje s tržišnim udjelom od 21,1 posto te Generali (tržišni udio od 6,2 posto), Triglav (5,2 posto) te Allianz (4,9 posto).

Slika 3. Tržišni udjeli pet najvećih osiguratelja na tržištu obveznog osiguranja vlasnika –korisnika motornih vozila od odgovornosti za štete nanese trećim osobama u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2018. do 2020. godine

Izvor: Motorna vozila i osiguranje u Republici Hrvatskoj, za vremensko razdoblje 2018., 2019. i 2020., HUO
Obrada: AZTN

Generali je prestigao Allianz i Triglav te je sada na trećoj poziciji i bilježi značajan rast od 55 milijuna kuna. To je drugi najveći nominalni rast zaračunate bruto premije u ovom segmentu.

Omjer tržišne koncentracije CR5 tržišta obveznog osiguranja motornih vozila u 2020. godini je iznosio 81,1 (79 u 2019. godini), ako se promatraju zasebno osiguratelji, odnosno 86 (83,6 u 2019. godini) ako se promatraju kao povezana društva te se u usporedbi s 2019. godinom bilježi manji rast koncentriranosti, što je nastavak trenda prošlogodišnjeg istraživanja za 2019. godinu.

HHI tržišta obveznog osiguranja od automobilske odgovornosti je u 2020. godini iznosio 1.776 (1.753 u 2019. godini), ako se promatraju zasebno osiguratelji, odnosno 2.940 (2.674 u 2019. godini), ako se promatraju osiguratelji kroz vlasničku povezanost te se bilježi rast koncentriranosti. Isto ukazuje na visoku koncentriranost tržišta.

Kanali distribucije za prodaju proizvoda i usluga društava za osiguranje

Temeljem očitovanja anketiranih osiguratelja proizlazi da je najzastupljeniji kanal distribucije u prodaji osiguranja (životna i neživotna) u 2020. godini bila interna prodaja, zatim slijede agencije, prodaja bez provizije, banke, brokери te ostali kanali distribucije. Isto se temelji na kriteriju broja prodanih polica osiguranja. Također, banko kanal prodaje (bankoosiguranje) u 2020. godini bilježi jače izražen pad u strukturi prodaje ukupno, kao i u segmentu životnih i neživotnih osiguranja u odnosu na 2019. godinu.

Radi usporedbe, temeljem podatka HANFE o kanalima distribucije prema kriteriju zaračunate bruto premije u 2020. godini na interni kanal prodaje otpada nešto više od 35 posto udjela, dok je u 2019. godini isti pokazatelj iznosio nešto manje od 38 posto. U podacima HANFE i HUO-a nije zasebno prikazana online prodaja kao kanal distribucije.

Regulatorni okvir online prodaje polica osiguranja od strane trećih osoba putem njihovih platformi odnosno tržište osiguranja i rad društava za osiguranje, odnosno distributera i posrednika regulirano je ZOS-om. Ukupno je propisano 11 kategorija posrednika u osiguranju (članka 402. ZOS-a)

U 2020. godini prodaja putem vlastite digitalne platforme svih 15 anketiranih osiguratelja u ukupnoj strukturi iznosi 1,5 posto. Isto se temelji na kriteriju pokazatelja broja prodanih polica osiguranja kroz sve dostupne kanale distribucije, temeljem anketnog upitnika AZTN. Bilježi se trend pada, jer je u 2019. godini isti pokazatelj iznosio 1,8 posto. Taj blagi trend pada broja prodanih polica preko vlastite digitalne platforme temelji se u bitnome na padu prodaje polica putnog osiguranja. Prema očitovanjima poduzetnika, budući da su se putovanja tijekom 2020. godine svela na minimum radi globalne pandemije, došlo je do drastičnog pada u ugovaranju ovakvih polica.

Značaj digitalne platforme u ukupnoj prodaji polica osiguranja je kod svih anketiranih osiguratelja nizak i iznosi u rasponu od 0,03 posto do 10 posto. Neki od anketiranih osiguratelja planiraju daljnji razvitak vlastite digitalne platforme što je posebice bitno zbog nastavka pandemije COVID-19. Putem vlastite online platforme prodaju se većinom limitirane vrste osiguranja, a to su putna i zdravstvena osiguranja te obvezno AO osiguranje.

Najveći broj prodanih polica osiguranja putem vlastite digitalne platforme u 2020. godini bilježi Croatia osiguranje, slijedi Allianz, isto kao u prethodnoj 2019. godini, dok ostali osiguratelji bilježe znatno manji broj polica osiguranja prodanih putem vlastite digitalne platforme.

Prema obrađenim podacima o kanalima distribucije za prva tri najveća osiguratelja (Croatia osiguranje, Euroherc osiguranje, Allianz) u 2020. godini proizlazi da primjerice interni kanal distribucije bilježi različiti udio u ukupnoj strukturi prodaje promatrano zasebno svakog od ranije tri navedena poduzetnika, no u biti i nadalje ima relativno velik značaj. Kod jednog od njih agencije kao kanal distribucije bilježe najveći udio u strukturi.

Nadalje, rezultati istraživanja pokazuju da pojedini kanali distribucije odnosno prodaje imaju manji značaj u ukupnoj strukturi prodaje promatrano i po pojedinoj vrsti osiguranja, dok određeni kanali prodaje imaju visok značaj u prodaji odnosno zaračunatoj bruto premiji.

Promjene na tržištu osiguranja u 2020. godini u odnosu na ranije

U odnosu na promjene na tržištu osiguranja u 2020. godini u odnosu na ranije, iz zaprimljenih odgovora poduzetnika proizlazi kako su globalne pandemija i potresi obilježili tržište osiguranja u 2020. godini. Tako neki od anketiranih navode da se radi globalne pandemije bolesti Covid-19 bilježi dodatni razvoj online prodaje polica osiguranja, dok su potresi generirali značajne izdatke na ime šteta ali i povećani interes za osiguranjem od rizika potresa.

Dva osiguratelja dodatno navode kao bitnu promjenu pravno shvaćanje Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 15. lipnja 2020. godine kojim su promijenjeni Orijentacijski kriteriji i iznosi za utvrđivanje visine pravične novčane naknade nematerijalne štete iz 2002. godine.

Naime, istim pravnim shvaćanjem su za 50 posto povećani Orijentacijski kriteriji i iznosi za utvrđivanje visine pravične novčane naknade nematerijalne štete, s primjenom na obvezne odnose nastale nakon 1. siječnja 2006. godine, što je utjecalo na određivanje visine rezervi za nematerijalne štete uvažavajući utjecaj navedenog pravnog shvaćanja. Isto će se primjenjivati na sve buduće postupke naknade štete, ali i one koji su u tijeku.

Ranije navedeno upućuje na potrebu povećanja izdataka za osigurane slučajeve zbog potresa i povećanje pričuva.